

השיחות עם פנחס ספיר והוויכוח על מקום רפ"י במפה המפלגתית

בתנועת החרות ובמפלגה הליברלית — גח"ל.

זווית רפ"י — גח"ל

שש כיום נקודות מיפגש רבות בין רפ"י וחרות. ולא מבחינה כלכלית בלבד. בשטח הכלכלי נוקטת רפ"י עמדה ימנית יותר מחרות. כי חרות מתחשבת עתה כי צורכי סיעתה החדשה בהסתדרות, מנסה לפחות במילים, למצוא פשרה בין דרישה בוחריה הפועלים ובחריה הבורגניים. רפ"י למרות שכמעט כל בוחריה באו מחוגי ה"הסתדרות, אינה מתחשבת בדעת הפועלים. גם בשטח הלאומי-בטחוניסטי עולה רפ"י על חרות. שתי המפלגות נפגשו בחיכוך על עריכת מיצעד-גח"ל ביום-העצמאות. שתיהן נקטו עמדות דמוגוגיות קיצוניות — אך שמד עין פרס, שדיבר בשם רפ"י, עלה על

כזאת. אין הוא טיפוס של טריבון המוני. מן הסוג המקובל על המוני חרות. אין לו ההילה של מפקד-צבא טור-נצחון. מנחם בגין אינו יכול להכחיר את פרס מאילו.

אולם יש סיבה חשובה יותר ל"התנגדות פרס לקו זה. הזית גח"ל-רפ"י נדונה לאופוזיציה ממושכת — לפחות עד סוף הכנסת השני שית, וקרוב לוודאי גם בכנסת השביעית.

בכנסת השישית יש 62 קולות לסיעות ה"מערך, מפ"ם, הסיעות הקומוניסטיות והכוח החדש. רוב זה די בו כדי למנוע כל השתלטות של חזית בטחוניסטי-ימנית, תהיה עמדת הזתיים כאשר תהיה. לדין זה לא איכפת, כי אין דיון מעוגנין במיוחד לחזור בהקדם למנגנון הממשלתי.

נבו, כנגוריון ויוסף סרליון (גח"ל) במזנון

אנ10

ב-גוריון: לחסל אשכול

אין אפשר לחזור לממשלה בדרך ה"קצרה ביותר? יש רק איש אחד ה" מסוגל לאפשר זאת: פנחס ספיר. עוד לפני שנה היתה האפשרות של התחברות ספיר-רפ"י מעוררת גיחוך. כי מכל אנשי צמרת מפא"י, לא היה איש ש" שגא את אנשי ב-גוריון יותר מספיר. ה"הסתכסך עימם עוד בהיותו מנהל משרד-ה"בטחון לפני פרס. ספיר היה הצייד העיקרי שרדף אחרי נערי-החצר של ב-גוריון כי גונגל של מפא"י.

אך הדברים משתנים במהירות, ומציאות חדשה יוצרת בריתות חדשיות.

לגבי ספיר השתנו שני דברים חשובים:

● השותפות שלו עם לוי אש"י כול הולכת ומתבקעת במהירות.

גורמת לכך לא רק מרים אשכול, השונאת את ספיר, אלא גם עצם עובדת היותו יורש-ה"עצר הגלוי. שום מנהיג אינו אוהב את יורש-העצר שלו, ולשום יורש-עצר אין ה" סבלנות לחכות זמן רב לקבלת הירושה. לא במיקרה דאג אשכול להושיב את גולי-דה מאיר בתפקיד מוכירת מפא"י — כמת" חרה פוטנציאלית של ספיר, וכמועמדת פו"ר טנציאלית לראשות-הממשלה. זה מחליש ב" הרבה את עמדת ספיר. ולא במיקרה שידר אשכול את נאומו לאומה, בענין התקציב, בצורה שנתקבלה עלידי הכל כחתימה תחת מעמדו הציבורי של ספיר.

● מבחינת הרפ"י המפגיפה הכלכלית,

קרוב ספיר לרפ"י הרבה יותר מאשר למפ"ם ואף לאחדות-העובדי ד"ה. שותפות עם רפ"י בממשלה תבטיח את הגשמת שיטתו של ספיר, בעוד שעם אחדות-העבודה ומפ"ם יש לו סיכוסים מת" מידים, בהם מופיע אשכול כמתחך וכמפסר.

גם בעיני ב-גוריון מופיע ספיר לאחרינה באור חדש.

כי ב-גוריון שונא את אשכול, וכל מי שיכול לעזור לו להחליש את אשכול — הוא יידור. כאשר מתרחק ספיר מאשכול, הוא מתחבב אוטומטית על ב-גוריון. הדבר בולט חזותית בשעה שהשניים נפ" גשים בכנסת. השבוע יודע כי היחסים ה" חיקו לכת: ספיר קיים שורה של שיחות עם ב-גוריון, בין ארבע עיניים. לשם כך הטריח את עצמו לביתו של ב-גוריון — מחנה בלתי-רגיל בנסיונות הנתונות.

לקואליציה הממשלתית הנוכחית יש רוב מוחלט, גם עם מפ"ם תפרוש ממנה. אך עמדת המערך תהיה הרבה יותר מוצקה, במיקרה זה, אם אפשר יהיה לצרף אליה את רפ"י. הצטרפות כזאת תבטיח לשמעון פרס גיב רציני בממשלה.

אלמוגי: שמאלה פנה!

אין שאיפותיו של פרס מרחיקות לכת — והן כאו לאחרונה לידי גילוי במאמרו של אחד מידידיו-רפ"י המבוקשים ביותר, כתב הארץ נפתלי לביא.

במאמר זה ניתח לביא את פי" כווי רפ"י, העדה רעיון שמשך תשומת-לב רבה: שהליברלים ית" נו גט לחרות ויתחברו עם רפ"י,

ואילו לגבי פרס זהו כמעט עניין של חיים או מוות.

פרס מחויב למנגנון הממשלתי דומה לרג מחויב למ"ם. הוא ביצ"י עיסט, איש המנגנון. בתור שכזה ע" לה לגדולה. אין לו מקום באופוזיציה.

כיום אין אדם עצבני יותר בכנסת מאשר פרס. אין הוא יושב במליאה אלא כמה דקות רצופות. זמן רב הוא עומד ליד דלת האולם, כשהוא מעשן בשרשרת ומקשיב בקושי לנואמים.

אפשר להבין עצבנות זו. עוד לפני זמן לא רב שלט פרס שלטון מוחלט על מנגנון שלטוני אדיר — מערכת-הבטחון הכליכולה. כל שעה שלו היתה שחה אלפים, כל רגע של יומו היה תפוס עלידי ישיבות מכריעות. בשביל איש כמוהו, עיניו שלא-יתור אר הוא לשבת בכנסת, להקשיב לנואמים של עסקנים שהראו בו להם מעומק הלב.

פרס חותר, מבצעו, לחזור אל הממשלה. כי רק בה הוא יכול למי צוא את מקומו הטבעי.

אין לו הסבלנות לחכות עד להתגשמות האפשרות התיאורטית של נצחון גח"ל-רפ"י בבחירות. מה גם שלא ברור כלל כי חזית כזאת תזכה בבוא היום לתמיכת הקולות הדתיים, שיהח תמיד את לשון-המאונים. יש עוד גורם המטרד את פרס יותר

יעקוב מרידור, איש חרות. אין ספק ש" היטחוניזם של רפ"י רענן וצעיר יותר מן הלאומנות המסורתית של חרות. האם יש אפשרות של חזית משותפת של רפ"י עם גח"ל?

קשה למצוא פשרה בין ב-גוריון ובגין. אף שב-גוריון שונא כיום את אשכול ה" בה יותר מאשר את בגין. אך השינאה ה" נושנה אינה מעניינת את דיון.

לדיון יש חשבון פשוט: אם תקום חזית רפ"י-גח"ל, יהיה הוא, משה דיון, המנהיג הטבעי שלה.

בחזית כזאת לא יתנתן הבכורה לאיש חרות. לליברלים אין מועמד מתאים. ואילו דיון הוא המועמד הנתון. ההתבטלות המסור-תית של אנשי חרות בפני קציני-צבא תסייע אף היא לדיון. ראשי חרות מתייחסים מאז ומתמיד אל דיון בחיבה מיוחדת.

הפניה לעבר חרות תואמת, על כן, האינטרס האישי של דיון. (דבר שלא הפריע לו, השבוע, לפרסם כמה דברים סתומים שיכלו להתפרש נגד פנייה זו.)

פרס: אחרה פנה!

אולם הוא סותרת לחלוטין את האיג"רס האישי של שמעון פרס. וזאת מכמה סיבות, אישיות וציבוריות כאחת. פרס לא יהיה לעולם מנהיג של חזית

התודשית של צוות מטוס סילון היא 70 שעות באחור. בעונה הבוערת יכול הצוות לטוס גם שעות נוספות — אולם בשום אופן לא יותר מאשר 85 שעות בסך הכל. בשעת תיכנון הטיסות, אסור לקבוע יותר מ-70 שעות לטייס.

עם גידול מספר הטיסות של החברה, נוצר עומס רב על הצוותים הקיימים. ה" חברה, שלא הכינה טייסים חדשים לפי צרכי התפתחותה, דרשה מן הצוותים לטוס מעל למיכסה המכסימלית של 85 שעות. בקיץ האחרון עברו טייסים, מהנדסים ו-

דיון בודד

כדי לחזור יחד לממשלה — תוך גירוש מפ"ם ואחדות-העבודה ממי נה.

כלומר: פירוק שני הגושים שקמו לקראת הבחירות — המערך וגח"ל — ויצירת היער" כות חדשה. היערכות זו תהיה מבוססת על שותפות ספיר-פרס, תוך מסירת ענייני הכלכלה לספיר, וענייני הבטחון לפרס.

לפי שעה והו רק רעיון מופשט — אך הוא מלמד על קדימחשבה מעניינים ב" יותר. הוא גם גרם לזעזוע בחרות ושיכנע אותה שיש לנהוג בזהירות רבה בפלירט עם רפ"י — שאם יפלט פלירט זה את הדרך בפני הליברלים בלבד.

בשלטון כזה לא יהיה מקום לב-גוריון — אך הזקן יסתפק בהדחת אשכול ובסילוק אחדות-העבודה. גם דיון לא יהיה חיוני בהרכב זה. השלטון יתבסס על הימין המ" על הביורוקראטיה האדירה ועל הטכנו" קראטים. לשכבות אלה קשה מאד לבלוע את בגין ואת הצעקנות של חרות, אך הם מתייחסים בחיוב לליברלים של יוסף ספיר, שגם הם מתעניינים במהירות מן השותפות העקרה עם חרות. חוגי הימין התאכזבו מ" גח"ל, שאין לה סיכוי להגיע לשלטון, והם מתפשים דרך להשגת השפעה על ענייני המדינה.

יש עוד אדם שיש משקל רעיתי ברפ"י: יוסף אלמוגי.

בשביל אלמוגי לא תתואר כלל שותפות עם חרות. הוא איש ההסתדרות, והוא מוש" רש במעמד שנתן לרפ"י את מרבית קולו" תיה. גם הוא איש המנגנון, וגם הוא יודע שאין לרפ"י עתיד ללא שותפות כלשהי עם מפא"י. לכן יהחה אלמוגי ב"ברית של פרס בכל ויכוח פנימי — אם כי גישתו שמאלית ופעולתו קצת יותר.

גישה זו בלטה בנאומו של אלמוגי על התקציב — שהיה בעל גחן שמאלני-דימא" גוני, ושתר לגמרי את הנאום של דיון באותו ויכוח.

פרס ואלמוגי יהיו קרובים יותר לאונו של ב-גוריון מאשר דיון.

זהו הגורם הקובע. כי למרות כל הגינוי נים הדמוקרטיים והמפלגתיים, נשארה רפ"י מה שהיתה: מפלגתו של ב-גוריון, ששום דבר אינו מאחד אותה וזלת הסגידה לזקן. **הכרזה תרצידית של ב-גוריון הקימה את רפ"י — וכל עוד הוא חי ופעיל, יוסף הוא לבדו לקבוע את הקו העקרוני שלה.**

התנגדות ל"פירוש חד-צדדי של חזוה ה" עבודה". הטכנאים, לכשעצמם, תבעו גם כי ה" הנחלה תקיים את הבטחונות, כאשר ל" כמה מסעיפי ההסכם הקודם, אך ההנהלה השיבה, כי הבטחות אלה ניתנו בשעתי תחת לחץ, וכי אין הן מתאימות עתה למדיניות-השכר הכללית. בן-ארצי אף איים, שאם תכתיב לו ההסתדרות תשלום שכ" עידוד, כפי שהובטח, הוא יתפטר.

יאותרו על תוספת? את כל הסיכ" (המשך בעמוד 12)